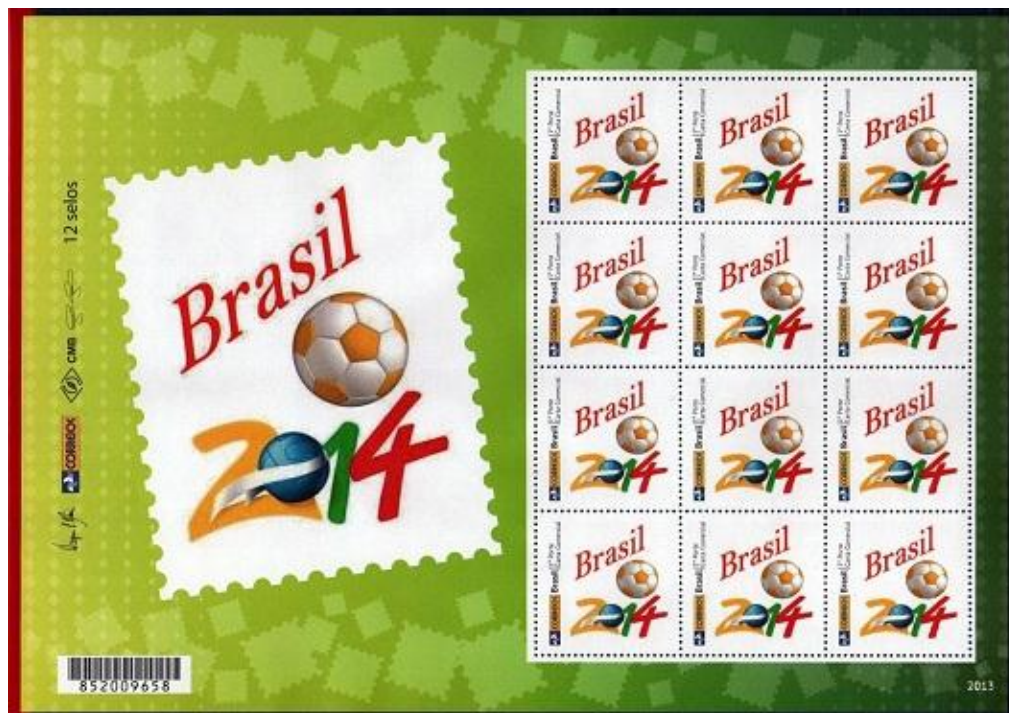

דבר העורכת

לקוראים שלום!

בעוד פחות משבועיים יערך משחק הגמר של גביע העולם בברזיל. המשחקים הפעם היו מלויים במרי אזרחי וחברתי. כולנו תקווה כי תוצאת הלואי של המפעל תהיה פריחה כלכלית במדינה וחלוקה הוגנת של משאביה.

גיליון בולים נוסף שהנפיקה ברזיל לרגל גביע העולם. הבול מציג את סמליל המשחקים

אז מה בגיליון? אבינום טלמן מתחקה אחרי תולדות המונדיאל. פאולו דואק כותב על 12 הערים המארחות את משחקי המונדיאל. נציג עוד הנפקות בולאיות של בולי מונדיאל. ולבסוף, בכל גיליון, חידון בולאי נושא פרסים.

נתראה בגיליון הבא,

שלכם, שביט

המונדיאל

אבינועם טלמן

החל מ-12 ליוני יתקיים המונדיאל ה-20 במספרו בברזיל. מדובר, למעשה, בטורניר הכדורגל הנחשב ביותר בעולם בו הצליחו 32 (מתוך 167) נבחרות לזכות בכרטיס הנחשק למונדיאל והן תאבקנה ביניהן על הזכות להיקרא "אלופת העולם".

גיליונית זכרון שהנפיקה יפן לרגל המשחקים בברזיל

הנבחרות חולקו ל-8 בתים בני 4 קבוצות כל אחד, כאשר כל נבחרת משחקת משחק אחד נגד כל נבחרת בבית שלה. שתי הנבחרות עם הניקוד הגבוה ביותר בכל בית יעפילו לשלב הבא, שלב הנוק-אאוט, בו הפסד פירושו הדחה מהמונדיאל וניצחון הוא התקדמות לשלב הבא. בשלב הנוק אאוט, במקרה של שוויון לאחר 90 דקות של משחק, תהיה הארכה בת 30 דקות שבמידה וגם היא תסתים בשוויון אז יערך דו-קרב של בעיטות עונשין מ-11 מטרים.

המשחקים יערכו ב-12 אצטדיונים שונים ברחבי ברזיל בערים כמו ריו דז'ניירו, ברזיליה, סאו פאולו עוד. המשחקים יערכו באצטדיונים המכילים לפחות 40,000 מקומות ישיבה כאשר משחק הפתיחה והגמר יערך באצטדיון "מרקנה" בריו דז'ניירו לעיני 77,000 צופים ועוד מיליונים רבים ברחבי העולם דרך שידורי הטלוויזיה.

אצטדיון כדורגל לדוגמה. באצטדיון זה נערך המונדיאל ב-1978 בארגנטינה

בולים שהנפיקה יוון לרגל המונדיאל – בבול הימני מופיע פולקו, קמע הטורניר

כמקובל באירועים כאלו, למונדיאל הזה יש קמע רשמי – פולקו. שמו מגיע משילוב של המילים כדורגל (פוטבול) ואקולוגיה. דמותו היא של הארמדילו – בעל חיים בסכנת הכחדה שחי בברזיל. יש לו תכונה מתאימה: היא מתקפל לכדור ברגע שמרגיש בסכנה.

בול שהנפיקה אוסטריה בשיתוף עם חברת אדידס לרגל טורניר היורו שאירחה ב-1998. הבול עשוי מאותו החומר של כדורגל הטורניר

לכבוד המשחקים הוצא גם כדור רשמי חדש – "ברזוקה", 'משהו ברזילאי' בפורטוגזית. מדובר בכדור משחק מביתה של חברת אדידס, וצבעיו מסמלים את צמדי המשאלות הצבעוניים הנענדים בברזיל.

האלופה הנוכחית, ספרד, תגיע בהרכב מלא על כלל כוכביה אך בעורפה ינשפו נבחרות עתירות כוכבים כגון נבחרת ברזיל של ניימאר, מרסלו ומייקון ; נבחרת ארגנטינה של מסי, היגואין, אגוארו ; נבחרת אנגליה עם ווין רוני, למפארד וג'רארד ; נבחרת ספרד עם צ'אבי, אינייסטה, טורס, קסיאס וראמוס... ועוד שחקנים רבים

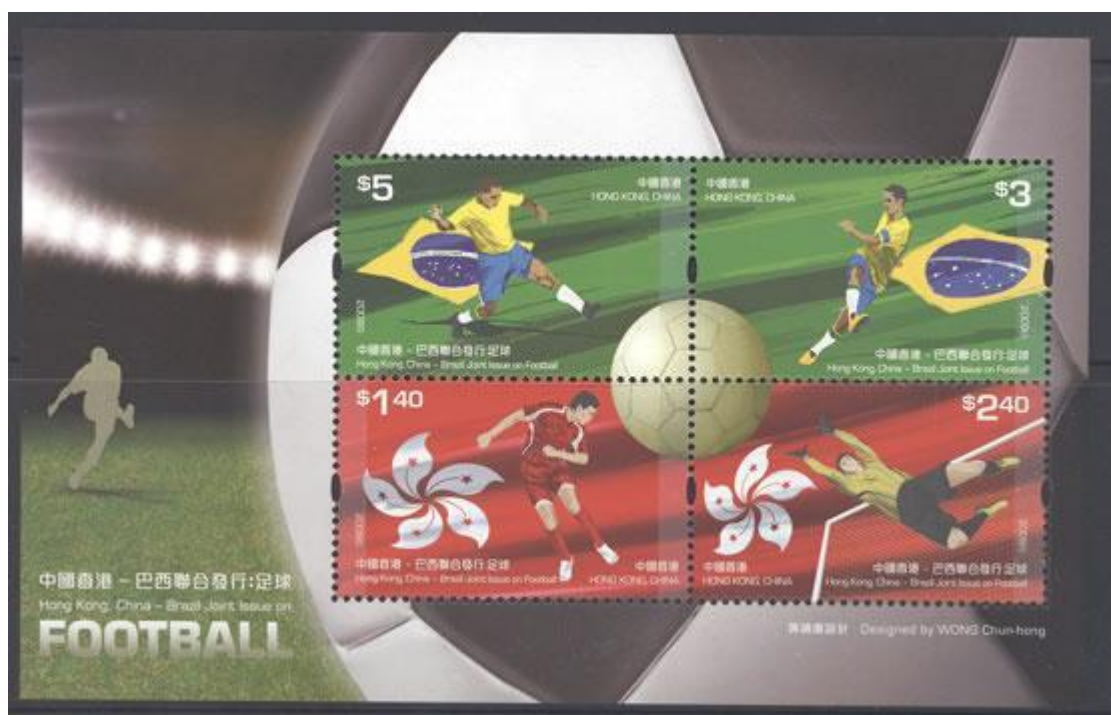
וטובים כמו רונלדו הפורטוגלי, דידייה דרוגבה מחוף השנהב, פרנק ריברי הצרפתי, מירוסלב קלוסה הגרמני, מריו באלוטלי מאיטליה, ואריאן רובן ההולנדי, ועוד ועוד, אשר ינסו להראות את יכולתם בפני אותם מיליוני צופים ברחבי העולם.

ישנם גם מספר שחקנים אשר משחקים או שיחקו בארץ והוזמנו לסגל נבחרתם למונדיאל – וינסנט אניימה מהפועל ת"א (ניגריה), דרק בואטנג (נבחרת גאנה) ועוד. לצערנו הנבחרת שלנו לא העפילה לטורניר זה.

רבים מאמינים כי נבחרת ברזיל, אשר זכתה 5 פעמים בעבר, ומארכת את

הטורניר, היא זו אשר תזכה גם בטורניר זה אך גם איטליה עם 4 זכיות, גרמניה עם 3 זכיות, אנגליה עם זכיה אחת וספרד, האלופה מהמונדיאל הקודם, ינסו אף הם לזכות בגביע הנכסף.

גיליון מזכרת משותף שהנפיקו הונג קונג וברזיל לרגל המונדיאל הקודם. האם ברזיל תשיג נצחון שישי במונדיאל??

ז'יל רימה וגביע ז'יל רימה על בול מהונגריה

הגביע, אותו יניף קפטן הנבחרת המנצחת במשחק הגמר ב 11 ביולי, הינו גביע אשר עשוי מזהב 18 קארט, גובהו 36.5 ס"מ ומשקלו כ-6 קילוגרמים... חלומו של כל שחקן ומאמן כדורגל! גביע זה החליף ב-1974 את גביע ז'יל רימה אשר שימש עד 1970 כגביע העולם אך הוענק לנבחרת ברזיל לצמיתות בעקבות זכייתה השלישית בגביע העולם. הייתה זו משאלתו של ז'יל רימה, נשיא

הגביע ה"חדש" של המונדיאל על בול מגרמניה

פיפ"א לשעבר אשר ייסד את משחקי המונדיאל. מעניין לשמוע כי גביע ז'ל רימה אשר הוחזק במוזיאון לכדורגל שבריו דה ז'ניירו, נגנב משם בשנת 1983 ומאז לא נמצא.

במהלך המונדיאל הנוכחי יחולקו מספר פרסים למצטיינים בקטגוריות הבאות:

- **נעל הזהב** – לכובש השערים המצטיין
- **כדור הזהב** – למצטיין המונדיאל, שייבחר על ידי הועדה הטכנית של פיפ"א ונציגי התקשורת
- **פרס יאשין** – ע"ש לב יאשין, שוערה האגדי של נבחרת ברית המועצות לשעבר. מוענק לשוער אשר ביצעו היו הטובים ביותר.
- **פרס פיפ"א** – מוענק לנבחרת אשר הציגה את המשחק ההוגן ביותר
- **פרס השחקן הצעיר** – מוענק לאחד השחקנים המנוסים פחות ושגילם צעיר אך עתידם נראה מבטיח.
- **פרס הבידור** – מוענק לנבחרת אשר הציגה את הכדורגל המהנה והמבדר ביותר בטורניר. נקבע על ידי משאל מיוחד בקרב ציבור הצופים בעולם.

סמל פיפ"א - התאחדות הכדורגל העולמית על בול מאיחוד הנסיכויות הערביות

קצת שיאי מונדיאל שאולי יישברו במהלך הטורניר הקרוב:

פרנץ בקנבאור על בול מאוסטריה

- מלך השערים של כל הזמנים הוא רונאלדו הברזילאי עם 15 כיבושים. בשבוע שעבר מירוסלב קלזזה מגרמניה השווה את השיא במשחק נגד גאנה וגם הוא הגיע ל-15 שערים.
- לותר מתיאוס הגרמני הוא השחקן שהופיע במספר משחקים הגדול ביותר – 25 במספר.
- פאולו מלדיני האיטלקי הוא השחקן ששיחק את מספר הדקות המצטבר הגדול ביותר – 2200 דקות.
- מאריו זאגלו הברזילאי ופרנץ בקנבאור הגרמני הם שני האנשים היחידים שזכו בגביע העולם גם כשחקנים וגם כמאמנים.

- נבחרת גרמניה היא הנבחרת שהשתתפה במספר המשחקים הרב ביותר – 100
- נבחרת ברזיל כבשה הכי הרבה שערים – 210 שערים.
- הנבחרת שהבקיעה הכי הרבה שערים המונדיאל אחד היא נבחרת הונגריה במונדיאל 1954 – 27 שערים.

גיליון שהנפיקה גיברלטר עם הזכות הגדולות של המונדיאל – ברזיל עם 5 זכיות ואחריה גרמניה ואיטליה עם שלוש. על הבולים מופיעים אוהדים צעירים של הנבחרות המונדיאל הבא יערך ב-2018 ברוסיה אבל עד אז נאחל בהצלחה למשתתפים במונדיאל ונצפה לחוויית כדורגל מזהירה.

לתגובות ניתן לפנות לאבינועם טלמן בכתובת talmana@gmail.com

ערי המונדיאל

פאולו דואק

12 ערים מארחות את משחקי המונדיאל. בכולן נבנו או שופצו אצטדיוני ענק המכילים בין 40,000 ל-77,000 מקומות ישיבה. במאמר זה נסקור את 12 הערים הממוזלות.

מנאוס (Manaus)

מיקומה של העיר מנאוס הוא אחת האטרקציות המרשימות ביותר שלה: נקודת המפגש של הנהרות נגרו (שחור) ו-Solimões (שמו של נהר האמזונס בחלק זה של ברזיל), בלב יערות הגשם. המים הכהים של נהר הנגרו, והמים הבוציים של האמזונס זורמים זה לצד זה למרחק של יותר מ-18 ק"מ בלי להתערבב, ומייצרים את אחד המראות הקסומים ביותר באזור זה.

האזור יושב לראשונה ב-1669, והתפתח בהדרגה להיות בירתה של מדינת האמזונס בברזיל. מנאוס היא כיום העיר ה-12 המאוכלסת ביותר בברזיל, עם קצת יותר משני מיליון תושבים. היא גם הפכה להיות למעצמה כלכלית במהלך המאה ה-20 לאחר שהנמל שבה הוכרז כאזור סחר חופשי.

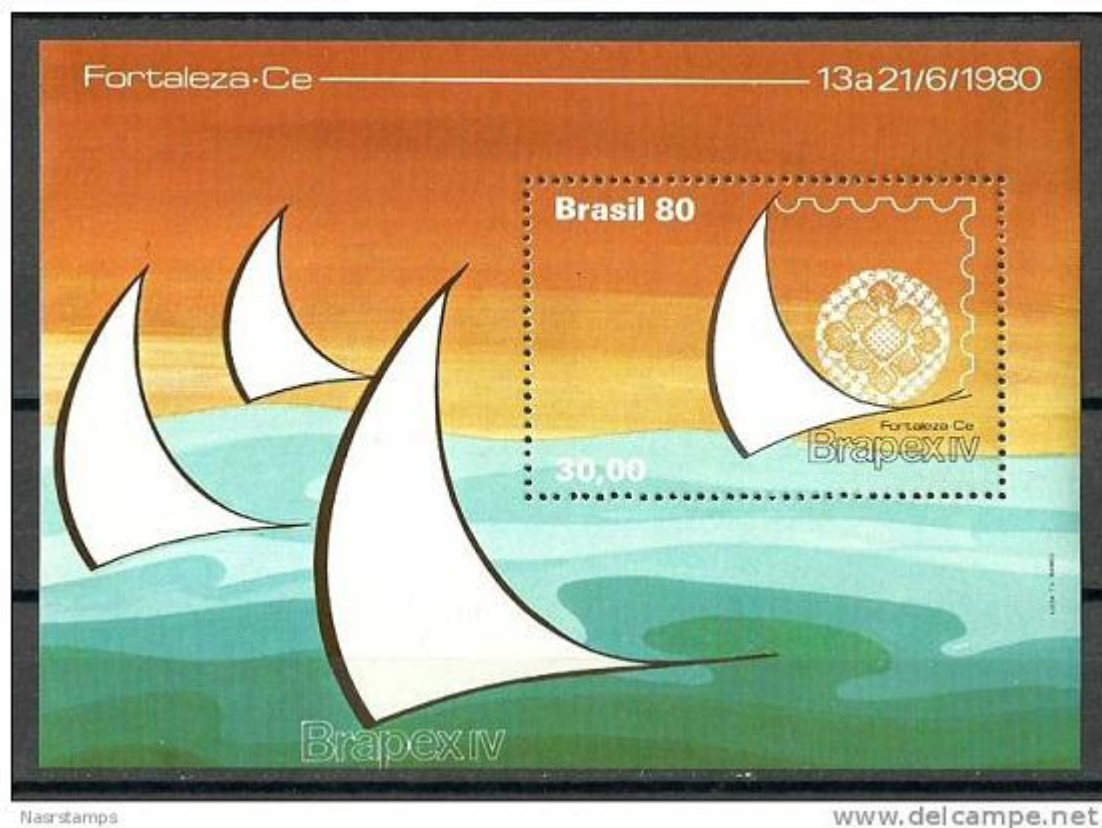
האקלים במנאוס הוא גם סימן הכר מעניין של העיר: הטמפרטורות השנתיות הממוצעות באזור הם 28°C עם לחות של יותר מ-80%. יש באזור 2 עונות שנה ברורות: העונה הגשומה (דצמבר-מאי) וכביכול העונה היבשה, בין יוני לנובמבר, בה כמות המשקעים קטנה יותר והטמפרטורות יכולות להגיע גם ל- 40°C .

השילוב בין יופי טבעי עוצר נשימה, מסורות מקומיות ועירוניות משגשגת מעניק למנאוס אווירה מיוחדת.

פורטלזה (Fortaleza)

למרות שהוקמה באופן רשמי ככפר כבר בשנת 1726, והפכה לבירת מדינת סיארה כבר ב-1799, פורטלזה (פורטוגזית עבור 'מבצר') חייבת את שמה לתקופה שבין 1637-1654 כשהאזור נשלט על ידי ההולנדים, שבנו בעיר את מבצר Schoonenborch.

עם 34 קילומטרים של חופים נפלאים, פורטלזה היא אחד מאתרי התיירות העיקריים בצפון מזרח ברזיל. היא גם מרכז כלכלי חשוב ומטרופולין מאוכלס בצפיפות: מעל 2.4 מיליון אנשים מתגוררים בתוך 313 קילומטרים רבועים בעיר.

רוב האטרקציות התיירותיות בפורטלזה סובבים סביב החופים שלה: Praia do Futuro (חוף העתיד) פופולרי תודות ל-Barracas, מעין קיוסקים שנבנו על החוף ומגישים מאכלי ים טריים, בעוד שחוף Iracema הוא המקום עבור ברים ומועדונים. יש גם חופים פסטורליים יותר כמו חוף Mucuripe, ממנו דייגים יוצאים לים בסירות jangadas - סירות עץ בעבודת יד.

נטאל (Natal)

ב-25 בדצמבר 1597, כשברזיל עוד היתה מושבה של פורטוגל, קבוצה של נציגים פורטוגזיים הגיעה לנהר פוטנזי כדי לתבוע בעלות על המקום, אשר נשלט באותה תקופה על ידי שודדי ים צרפתיים. 12 ימים לאחר מכן, ב-6 בינואר, שזהו יום "שלושת המלכים" לפי הכנסייה הקתולית, הקבוצה החלה את בניית המבצר שיישאר האתר הבולט ביותר במדינת ריו גראנדי עד היום: מבצר "שלושת המלכים".

בעקבות ההשתלטות של פורטוגל על השטח, מנהיג משלחת חרונימו דה אלבוקרקי הגדיר מחדש את גבולותיו של הכפר שליד הנהר ב-25 דצמבר 1599. לא ברור באיזה משני התאריכים שם המקום נקבע: ב-25 דצמבר באותה השנה או שנתיים קודם לכן - אבל התאריך הכתיב את שם העיר: נטאל

(פורטוגזית עבור "חג המולד"). נטאל הפכה לעיר הבירה של מדינת ריו גראנדי, נהנתה מצמיחה מתונה עד המאה 20, כאשר אינספור חופיה המרשימים ודיונות החול שלה סוף סוף צמחו להיות תשתית ראויה לתיירים. בניית קוסטירה ויה - טיילת חוף גדולה - ב-1980 הייתה אבן דרך בפיתוח של נטאל, שכיום אחד מהיעדים המועדפים לביקור בברזיל. התיירים מבקרים במקומות מופלאים כגון, Ponta Negra, Genipabu, Redinha, פיפה Pirangi, וכמה חופים מרהיבים אחרים בתוך העיר וממש לידה.

נטאל ידועה כ *Cidade do Sol*, "עיר השמש", תודות לאקלים הטרופי שלה הטרופי המספק טמפרטורות ממוצעות של 28°C ובערך 300 ימי שמש בשנה. מיקומה, הקרובה ביותר לאירופה מכל עיר אחרת באמריקה, גם תרמה לביסוסה כמעצמת תיירות בינלאומית.

רסיפה (Recife)

רסיפה היא בירת מדינת פרנמבוקו, בצפון מזרח ברזיל, והמרכז של האזור העירוני הרביעי בגודלו בברזיל - אגד ערים המכיל 13 ערים, כולל אולינדה, עם אוכלוסייה של 3.7 מיליון איש. בגלל החשיבות הכלכלית שלה לאזור, העיר נקראת לעתים קרובות "הבירה של צפון המזרח".

ההיסטוריה של רסיפה ואולינדה די מקבילה זו לזו. במשך כמה שנים, רסיפה (פורטוגזית עבור 'שונית')

התקיימה למעשה כנמל שחיבר את הכפר של אולינדה לאוקיינוס האטלנטי. ההתפתחות של רסיפה הייתה תודות לנוכחותם של ההולנדים בצפון מזרח ברזיל. מוריס ואן נסאו, חברת הודו המערבית ההולנדית, השתלט על רסיפה בשנת 1637 והורה על בניית גשרים, תעלות והסכרים. המקום אף נקרא באותה התקופה על שמו: מוריס סיטי, ושימש כעיר הבירה של המושבות ההולנדית באמריקה. שלטונו של מוריסואן נסאו נמשך רק עד 1644, אבל רסיפה קיבלה את המורשת האדריכלית של מוריס סיטי וכיום אף זכתה לכינוי "ונציה הברזילאית".

חלק מן החופים המרשימים ביותר בסביבת העיר הם Boa Viagem, אחד החופים העירוניים המפורסמים ביותר באזור, ו- Porto de Galinhas, אחד מהיעדים התיירותיים יותר בברזיל, וממוקם כ-70 ק"מ מרסיפה.

עם זאת, תודות לנוכחות ההולנדית בעברה וההיסטוריה המרשימה של העיר, חוץ מהאקלים הטרופי והחופים המרהיבים של רסיפה, הקיימים בכל אזור החוף הצפון המזרחי של ברזיל, האזור מציע אתרים היסטוריים רבים, כגון פורט אורנג' והעיר אולינדה, שהוכרזה כאתר מורשת עולמית על ידי אונסק"ו בשנת 1982.

סלבדור (Salvador)

כאשר פורטוגל החליטה לראשונה להתישב ברזיל, האזור העירוני הראשון שיושב היה סלבדור, ב-29 במרס 1549. זוהי אחת הסיבות לכך שעיר החוף הזאת, בצפון מזרח המדינה, היתה אחת ממרכזי סחר עבדים בדרום אמריקה. כתוצאה מכך, סלבדור צמחה והתפתחה תחת השפעה עמוקה של פורטוגל, יוצאי אפריקה ומקומיים כאחד: דבר שתרם לעושר התרבותי שמאפיין את העיר היום.

נוכחותם של אלמנטים אפריקאים היא מצויים בכל רחבי בסלבדור, החל בשיעורי הקפוארה (שילוב של אמנות לחימה וריקוד שהגיע לברזיל על ידי עבדים אפריקאים), וכלה ב-atabaque ו-agogô (כלי קשה) המככים בטקסי דת סינקרטיים הנוצרו בברזיל. מורשת אפריקנית עשירה זו העניקה לסלבדור את הכינוי רומא השחורה.

הטופוגרפיה המדהימה של סלבדור היא אחת התכונות המושכות ביותר שלה, עם חלוקה ברורה בין Cidade Alta ו-Cidade Baixa (עיר עילית ועיר תחתית), המחוברות זו לזו על ידי אחד מהאתרים החשובים ביותר של העיר, מעלית לסדרה. אבל הסמל האולטימטיבי של העיר הוא ה-Pelourinho, שהוא המרכז ההיסטורי שלה, ומכיל כנסיות ומבנים קולוניאליים צבעוניים. גם הוא הוכרז כאתר מורשת עולמית על ידי אונסק"ו בשנת 1985.

ברזיליה (Brasilia)

בנייתה של עיר סופר-מודרנית זו, הממוקמת במרכזה של ברזיל, החלה בשנת 1956. מאז הקמתה הרשמית ב-21 באפריל 1960, העיר משמשת את המטרה שלשמה הוקמה: להחליף ריו דה ז'נרו כעיר הבירה של המדינה. כתוצאה מכך, החלק הארי של הממשל הפדרלי של ברזיל וכוחה הפוליטי מרוכזים באזור.

הרצון להעביר את עיר בירה החל לצבור תאוצה אחרי שברזיל קבלה את עצמאותה בשנת 1822. השינוי נועד לסמל את המעבר של המדינה מאזור שליטה קולוניאלי למדינה עצמאית, וכוונה זו תועדה באופן חוקי ב-1891 על ידי אזכור בחוקה. אבל רק ב-1953, תחת נשיאותו של ורגס, הרעיון צץ שוב. ורק תחת נשיא אחר, קוביצ'ק, הפרויקט יצא לפועל, עם תחילת הבנייה ב-1956 וייסודה הרשמי של העיר ארבע שנים מאוחר יותר.

אחד המאפיינים הבולטים של העיר היא השדרות הרחבות שלה, שמקיפות את מבני הציבור שלה וכן את שני הרבעים, אחד בצפון והשני בדרום. אלה מחולקים לסופר-בלוקים, כל אחד מהם מכיל מבנים רבים.

העיר נחשבת לפורצת דרך במונחים אדריכליים, ואכן הקתדרלה של ברזיליה וגשר קוביצ'ק הם ללא ספק סמל לכך. שניהם תוכננו על ידי אוסקר נימאייר, האיש מאחורי רוב המבנים המרשימים בעיר הבירה החדשה. תודות ליצירותיו האדריכליות, ברזיליה היא העיר היחידה בעולם שנבנתה במאה ה-20 והוכרזה כאתר מורשת עולמית על ידי אונסק"ו.

קויאבה (Cuiaba)
בירתה של מדינת מאטו גרוסו, קויאבה ממוקמת במרכז הגיאוגרפי המדויק של דרום אמריקה, במרחק של 2,000 קילומטר בדיוק הן מהאוקיינוס האטלנטי והן מהאוקיינוס השקט. העיר נוסדה בשנת 1719, בתקופת תור הזהב הברזילאי, ובמרכזה מספר מבנים היסטוריים שהוכרזו אתרי מורשת לאומיים ב-1992.

במשך כ-250 שנים, קויאבה הייתה עיר קטנה באזור המרכז המערבי של ברזיל. המצב השתנה במהירות במאה ה-20 כאשר הממשלה הפדרלית הנהיגה תכנית הרחבה לכיוון פנים המדינה, וסללה כבישי חיבור למדינות גויאש וסאו פאולו. במשך 30 שנים, האוכלוסייה גדלה באופן דרמטי מ-57,000 תושבים ב-1960 ל-

400,000 בשנת 1990. וכיום גרים כ-550,000 אנשים בעיר, שגודלה כ-3,500 ק"מ רבועים.

קויאבה ניצבת במיקום מועדף לתיירים, במפגש בין שלוש מהמערכות האקולוגיות החשובות והאופייניות ביותר של ברזיל: הסוואנות של הסראדו, הביצות של פנטנל והאמזון. עם נוכחות מסיבית כזו של הטבע, אין זה פלא, אם כן, שקויאבה זכתה לכינוי "העיר הירוקה". בסמיכות לעיר שוכן אחד מהנופים המדהימים ביותר של ברזיל, רכס ההרים של Chapada dos Guimaraes המכיל אתרים ארכאולוגיים ופארק לאומי ענק, המושכים אלפי מבקרים מדי שנה.

רכס הרים זה הוא אחת הסיבות לכך שקויאבה נחשבת לבירת מדינה החמה ביותר בברזיל, ההרים חוסמים את הרוחות המגיעות מהקוטב, דבר שגורם לטמפרטורות גבוהות מאד, יותר מ-40°C בחודשי הקיץ.

בלו הוריזונטה (Belo Horizonte)

מאז המאה ה-18, ובעקבות קונספירציה עצמאית נגד השליטה של פורטוגל, מדינת מינאס ז'ראיס ביקשה להחליף את עיר הבירה שלה Ouro Preto. כשברזיל הכריזה על עצמאותה ב-1822, והפכה לרפובליקה בשנת 1889, החליטו במדינה לבחור בירה חדשה. מספר מקומות התמודדו על התפקיד ולבסוף זכה כפר קטן בשם Curral del-Rei. המקום נוסד עוד בשנת 1897 ובסופו של דבר שמו שונה בשנת 1906 לבלו הוריזונטה (פורטוגזית עבור "אופק יפה").

המהנדס אראו רייס, שהיה מעריץ של האדריכלות של פריז וושינגטון, היה אחראי ליישום התכנון העירוני של הבירה החדשה. התכנון שלו לא לקח בחשבון את ההתפתחות המהירה של בלו הוריזונטה אחרי תקופה של קיפאון מסוים בעשורים הראשונים של המאה ה-20. אז העיר התרחבה מעבר לגבולותיה המקוריים ושכונות חדשות תוכננו ונבנו – הידועה ביותר היא Pampulha, שכונה רחבת ידיים עם שדרות מפוארות, כיכרות ופארקים, שהוקמה ב-1940 על ידי מי שהיה האדריכל המוביל של ברזיל, אוסקר נימאייר.

היום בלו הוריזונטה – או Beagá, כפי שהעיר ידועה כיום על שם הצליל של BH, ראשי התיבות ששל שמה בפורטוגזית - היא העיר ה-6 הכי המאוכלסת בברזיל עם קצת יותר מ-2.4 מיליון תושבים.

קוריטיבה (Curitiba)

העיר קוריטיבה היא אחת הדוגמאות הטובות ביותר של פיתוח כלכלי ותעשייתי מואץ הנעשה באחריות ותוך ארגון מוקפד. מאז הוכרזה העיר כבירתה של מדינת פרנה ב-1853, העיר ביצעה מספר פרויקטי תכנון עירוני גדולים, כדי למנוע גידול בלתי מבוקר ובכך הפכה למודל לחיקוי בינלאומי בהתמודדות עם נושאים רגישים כגון תחבורה ואיכות הסביבה.

קוריטיבה היא כיום העיר המאוכלסת ביותר באזור הדרומי של ברזיל, עם 1.8 מיליון תושבים, ועומדת ממש במרכז של אזור עירוני שכלכלתו מדורג רביעי במונחים של תרומה לתוצר הלאומי הגולמי של ברזיל. עם כל זה, קוריטיבה עדיין מציעה איכות חיים יוצאת דופן לתושביה, הודות לפארקים רבים מספור שלה ופעילויות רבות ומגוונות.

תושבי קוריטיבה חייבים הרבה מהעושר התרבותי שלהם לתהליך ההגירה המסיבי

ממנו נהנה החלק הדרומי של ברזיל במהלך המאה ה-19, כאשר כמות גדולה של גרמנים, איטלקים, אוקראינים ופולנים הגיעו לאזור. ההשפעות התרבותיות הללו ניכרות היטב בעיר: מסעדות איטלקיות רבות, ה"עץ הגרמני" והעתק של כנסייה אוקראינית בפארק Tingui.

פורטו אלגרה (Porto Alegre)

מהאקלים הסוב טרופי דרך ההרגלים התרבותיים בה, פורטו אלגרה היא שונה למדי מערי הבירה של המדינות האחרות בברזיל. היא נוסדה בשנת 1742 על ידי מהגרים מהאיים האזוריים, והפכה להיות הבירה של מדינת ריו גראנדי דו סול. במהלך השנים היא היתה יעד של אלפי מהגרים מפורטוגל ואיטליה - כמו ערים רבות אחרות בברזיל, אלא גם עבוא מהגרים ממדינות אחרות באירופה, בעיקר מגרמניה ובפולין.

בנוסף, כמדינה הנמצאת הרחק בחלק הדרומי של ברזיל, הגאוצ'וס, כפי שאנשים מריו גראנדי דו סול מכונים, חולקים תכונות תרבותיות עם שכניהם מארגנטינה

ואורוגוואי, כמו מוזיקת פולקלור מקומית או ההרגל לשתות את המשקה chimarrã , העשיר בקפאין.

פורטו אלגרה שוכנת על הגדה המזרחית של הנהר Guaíba , ממש בנקודה ההתכנסות של חמישה נהרות אחרים, אשר יחד יוצרים את "לגונת הברוזהים". 497 הקילומטרים הרבועים שלה מכוסים ביותר ממיליון עצים, מה שהופך אותה לאחת הערים הירוקות ביותר בברזיל, למרות שהיא הגרעין של האזור הרביעי המאוכלס ביותר במדינה, עם בערך ארבעה מיליון תושבים. בעיר עצמה חיים מעל ל-1.4 מיליון אנשים.

הטמפרטורות בפורטו אלגרה הן הרבה יותר מתונות מרוב הבירות ברזילאיות, עם ממוצע שנתי של 19.5°C וחורפים קרים שמגיעים אפילו לשלג ולטמפרטורות שמתחת לאפס. ארבע העונות מאוד מוגדרות, ובמהלך הקיץ, הטמפרטורות יכולות לטפס הרבה מעבר ל- 35°C .

ריו דה ז'נירו (Rio de Janeiro)

ב-1 בינואר 1502, החוקר הפורטוגזי גספר דה למוס הביא את ספינתו למפרץ בחוף הברזילאי, אשר נקרא כעת מפרץ גואנברה. בטעות הוא בלבד את המפרץ עם תחילתו של נהר, ולכן קרא למקום בשם זה ריו דה ז'נירו - בתרגום מילולי נהר ינואר.

העיר ריו דה ז'נירו עצמה נוסדה ב-1 מרס 1565 על ידי אסטציו דה סה והייתה מקום מושבה של הפוליטיקה הברזילאית מ-1764 עד שהוחלפה בברזיליה. יחד עם זאת, ריו נשארה היעד התירותי הפופולרי ביותר בברזיל ומרכז תרבותי משפיע, מלבד היותה האזור השני המאוכלס ביותר במדינה עם קצת יותר מ-6 מיליון תושבים.

יפיה הטבעי, ההיסטוריה העשירה ושמחת חיים של ריו, כולם תרמו להפיכת העיר

לאחת מהידועות והאהובות ביותר על פני הגלובוס. גולות הכותרת בלוח השנה של ריו כוללות את חגיגות ערב השנה החדשה ואת הקרנבל המפורסם ביותר בעולם. המטרופולין ההומה הזו, הממוקם בין יער טרופי וסדרה של חופים מרהיבים, הוא בסיס אידיאלי לטיולים בטבע או להנות מכל מה שחיים עירוניים מודרניים יכולים לאחל לו.

ריו דה ז'נרו היא ללא ספק עיר עמוסה בניגודים: האדריכלות הקולוניאלית המרשימה שלה מזכירה עידן שחלף בעוד שהבניינים המודרניים המרשימים שלה מייצגים עתיד מזהיר. אולי שני המראות הסמליים ביותר בעיר הם הר ה-Sugarloaf והפסל של ישו הגואל, הנמצא על גבי הר קורקובדו. שתי תמונות אלה טיילו בכל העולם על גבי מיליוני גלויות.

סאו פאולו (Sao Paulo)

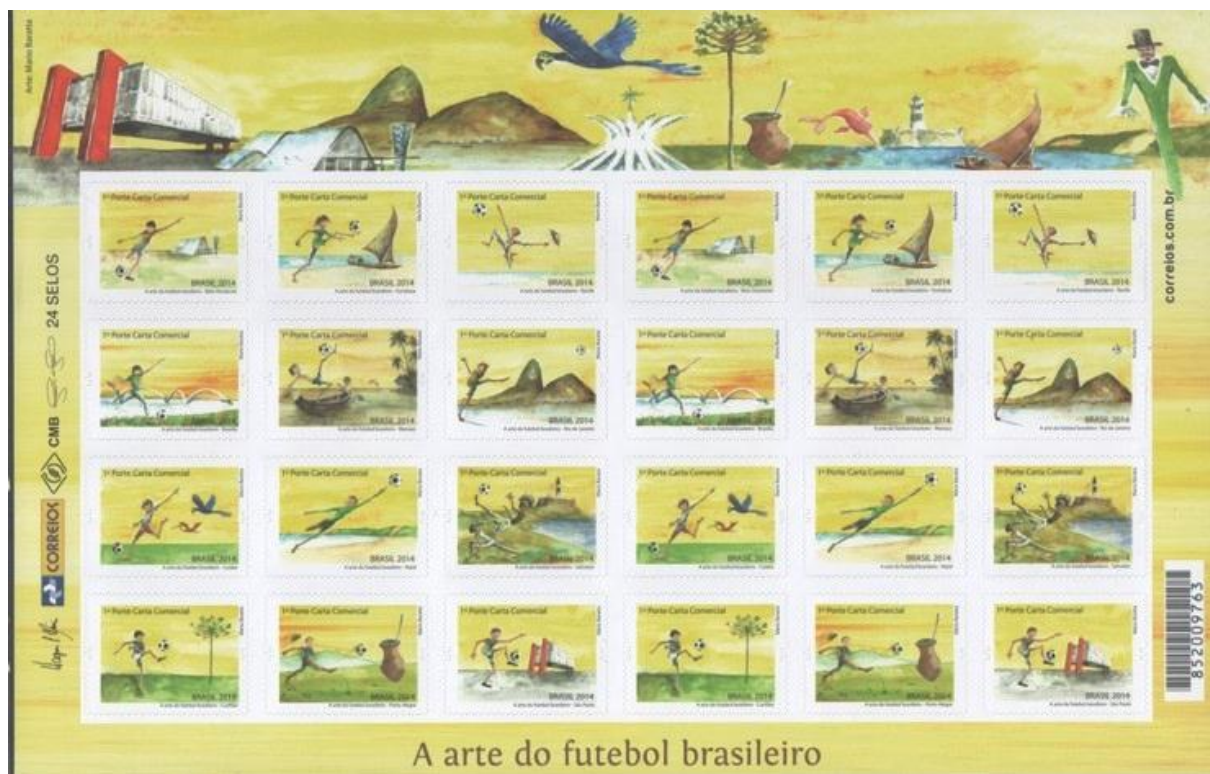
המרכז הפיננסי והעסקי של ברזיל, סאו פאולו היא לא רק העיר הגדולה ביותר במדינה, היא גם העיר המאוכלסת ביותר בעולם, עם קצת יותר מ-11 מיליון תושבים בתוך שטח של 1,523 קמ"ר. העיר ממוקמת באזור הדרום המזרחי של המדינה, וזכתה לכינוי ארץ הטפטוף, לאחר חוסר היציבות של מזג האוויר באזור, ותודות לגשמים היורדים עליה בשפע.

הצע העבודה הגדול של סאו פאולו משך אל העיר כמויות עצומות של מהגרים אחרי המאה ה-19. כתוצאה מכך, העיר היא ללא ספק העיר הכי מגוונת מבחינה אתנית בברזיל: ההערכה היא שיש יותר מ-100 מוצאים אתניים שונים שהשפיעו על העיר וסייעו להקים את הכלכלה הגדולה ביותר במדינה. האזור אחראי לכ-13% מהתוצר הלאומי של ברזיל.

למרות שזה הוא יעד עסקי בלתי נמנע, זה לא רק עבודה: סאו פאולו הוא מרכז תרבותי המציג מגוון רחב של אפשרויות, החל מקונצרטים ותערוכות וכלה בסצנה גסטרונומית אדירה של יותר מ-12,000 מסעדות. אין זה פלא, אם כן, שאזור

המטרופולין של סאו פאולו הוא הבית לשני נמלי התעופה העמוסים ביותר בדרום אמריקה.

גיליון שהונפק בברזיל לרגל המונדיאל המציג כדורגל בכל אחת מהערים המארחות

לתגובות ניתן לפנות לפאולו דואק בכתובת paulo.duek@gmail.com

בולי מונדיאל 2014 – חלק 2

מדינות נוספות הצטרפו לחגיגות מונדיאל הבולאיות והנפיקו אף הן בולים ופריטים הקשורים למפעל הספורטיבי.

רומניה הנפיקה רביעית בולים המציגים רגעים מהקריירה של גאורגה פופסקו: שחקן עבר רומני ששיחק עבור רומניה ב-2 מונדיאלים. בנוסף, הוא שיחק בקבוצות ארופיות באנגליה, הולנד, טורקיה, איטליה וגרמניה:

המשחק הפותח במונדיאל היה בין המארחת, ברזיל, לקרואטיה. קרואטיה הנפיקה בול המציג כדורגל, שחציו צבוע בצבעי הנבחרת, וחציו האחר בצבעי ברזיל. ומקסיקו הנפיקה בול המציג חלק מהנבחרת המשחקת בגביע:

קוריאנה הנפיקה אף היא בול וחותמת. הנה העיצוב שלהם לגלוית מירב:

ארגנטינה הנפיקה 4 בולים המציגים את 4 המדינות בבית של ארגנטינה: ניגריה, איראן, בוסניה וארגנטינה. כל מדינה מיוצגת באמצעות חולצת מדי הנבחרת. הנה על מעטפת יום ראשון:

חידון מספר 75

איזו מדינה?

איך נקראת המדינה שהנפיקה את הבול שלפניכם?

- א. בלגיה
- ב. בלארוס
- ג. רוסיה
- ד. בולגריה

מי הדמות?

העכבר המפורסם בעולם
באיזו שנה נולד?
מי יצר אותו?

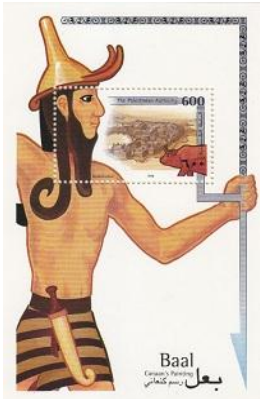
זהה את האתר

מהם המבנים הנראים בבול?
היכן הם נמצאים?
למה הם שימשו?

את הפתרונות יש לשלוח למערכת nosonchik@gmail.com עד ל-15 ביולי.
הפותרים מתבקשים לציין את גילם. בין הילדים ובני הנוער שיפתרו נכונה את החידות יוגרל פרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית. התשובות לחידות ושם הזוכה יפורסמו בגליון הבא.

פתרון חידון מספר 74

ההתאמות בין האלים להלן:

הסבר: שניהם אלי מלחמה	 האל אינדרה (indra) – מיתולוגיה הינדואיסטית	ד	 האל ארס (מרס)	1
הסבר: שניהם אלי השמש	 האל איטי (Iti) – מיתולוגית האינקה	ג	 האל אפולו	2
הסבר: שניהם אלי הסערות והברקים	 האל בעל הדד (Baal) – מיתולוגיה כנענית	א	 האל זאוס (יופיטר)	3

הסבר: שתיהן אלות האהבה	 האלה חתחור (Hathor) – מיתולוגיה מצרית	ה	 האלה אפרודיטה (ונוס)	4
הסבר: שתיהן אלות המזל	 האלה לקשמי (Lakshmi) – מיתולוגיה הינדואיסטית	ב	 האלה טיכה (פורטונה)	5

בהגרלה שנערכה בין הפותרים נכונה עלה שמו של עידו אוריין בן ה-17. עידו זוכה בפרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית.

מכתבים למערכת – לכל תגובה, הצעה או שאלה ניתן לפנות אלינו בכתובת
nosonchik@gmail.com